

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Plenárisülés-dokumentum

VÉGLEGES
A6-0267/2006

1.9.2006

JELENTÉS

az iskolai tanterveknek az európai dimenzió beépítését célzó megfelelő támogató intézkedések biztosításával történő kiegészítésére irányuló kezdeményezésekről
(2006/2041(INI))

Kulturális és Oktatási Bizottság

Előadó: Christopher Beazley

PR_INI

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS	6
ELJÁRÁS	9

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az iskolai tanterveknek az európai dimenzió beépítését célzó megfelelő támogató intézkedések biztosításával történő kiegészítésére irányuló kezdeményezésekről (2006/2041(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az EK-Szerződés 149. cikkére,
 - tekintettel az európai dimenzió oktatásban betöltött szerepének fokozásáról szóló, az Európai Tanács és az oktatásügyi miniszteri összetételben üléselő Tanács által 1988. május 24-én elfogadott állásfoglalásra,
 - tekintettel az oktatás európai dimenziójáról szóló zöld könyvre (COM(1993)0457),
 - tekintettel az „Új keretstratégia a többnyelvűség ösztönzésére” című bizottsági közleményre (COM(2005)0596),
 - tekintettel Tanács és a Bizottság „Oktatás és képzés 2010. A lisszaboni stratégia sikere a sürgős reformokon múlik” című közös időközi jelentésére az európai oktatási és képzési rendszerek célkitűzéseikhez kapcsolódó részletes munkaprogram megvalósításáról (EDUC 43, 6905/04 sz. dokumentum),
 - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
 - tekintettel a Kulturális és Oktatási Bizottság jelentésére (A6-0267/2006),
- A. mivel az európai dimenzió az utóbbi évtizedekben az oktatás egyre fontosabb szempontja lett, különösen a nemzeti iskolai tantervekben,
- B. mivel az Európai Parlament már részt vesz a munkában e téren, különösen „Az európai dimenzió a történelemoktatásban” című, 2004. április 7-i meghallgatás révén,
- C. mivel egyes tagállamok, mint Ausztria, az Egyesült Királyság, Hollandia, Németország, Portugália, Spanyolország és Szlovénia nemzeti hatóságai már tettek kezdeményezéseket Európa oktatásban betöltött szerepét illetően, és mivel a nem kormányzati szervezetek is számos kezdeményezést tettek ezen a területen,
- D. mivel a nyelvek kérdése alapvető az európai dimenzió megerősítésében, hiszen az idegennyelvtudás az Európai Unióban élő, tanuló, dolgozó és általában ott utazó tipikus európai polgár alapvető készségei közé tartozik,
- E. mivel az európai dimenzió oktatásba való beillesztését illetően egyenlőtlenségek vannak a tagállamok között és azokon belül,
- F. mivel e tekintetben szem előtt kell tartani a COMENIUS és LINGUA programok fontosságát,

- G. mivel a tanulókhöz, tanárokhoz és hallgatókhoz Európára vonatkozóan eljuttatott információk országonként eltérnek, és mivel erőfeszítéseket kell tenni a történelem közös értelmezésének és az európai értékek meghatározásának elfogadása érdekében,
- H. mivel a határokon átnyúló kezdeményezések és programok még mindig korlátozott mértéke, a kezdeményezések közötti koordináció hiánya, a láthatóság és hozzáférhetőség hiánya, továbbá az ilyen feladatok elvégzéséhez szükséges, nem megfelelő vagy használhatatlan eszközök a fő akadályok közé tartoznak,
- I. mivel a tanárok jelenleg akadályokkal és nehézségekkel szembesülnek az európai dimenzió óráik során történő érvényesítésében, beleértve az Európai Unióról szóló, az EU minden nyelvén elérhető, naprakész, kiváló minőségű tájékoztató és oktatóanyagok hiányát, és mivel az Európai Uniónak támogatnia kell őket e törekvésükben,
1. úgy ítéli meg, hogy minden oktatási rendszernek biztosítani kell, hogy a tanulók középfokú tanulmányaik végére elsajátítsák az illetékes oktatási hatóságok által az Európai Unió jövőbeli polgáraként és tagjaként betöltendő szerepükre való felkészítésükhöz szükséges előírt tudást és képességeket;
 2. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy minden tagállamban egyértelműbb és egységes meghatározást találjanak az „európai dimenzió” jelentését, lényegét és körét illetően;
 3. sürgeti az Európai Tanácsot és az oktatási minisztereket, hogy aktualizálják az európai dimenzió szerepének az oktatásban történő fokozásáról szóló, fent említett 1988. május 24-i állásfoglalást, figyelembe véve különösen az EU azóta történt bővítéseit;
 4. sürgeti a Tanácsot az európai dimenzió két külön vonatkozásának felismerésére, amelyek egyrészt az EU-ról, intézményeiről, módszereiről, gyakorlatairól, kezdeményezéseiről szóló információk rendelkezésre állása, másrészt Európa közös történelmének és kulturális örökségének megismerése, a nyelvi készségek fejlesztése és az aktuális európai események megértése, melyek mindegyike kiegészítheti a nemzeti tanterveket;
 5. hangsúlyozza a multimédiás és internetes oktatási forrásoknak mint modern tanítási módszereknek az európai dimenzió iskolai tantervekbe való beillesztésére történő felhasználásának fontosságát; e célból javasolja például egy olyan többnyelvű internetes szolgáltatás létrehozását, amely bemutatja a legjobb gyakorlatokat, oktatási segítséget nyújt, és a tapasztalatcsere fórumaként szolgál;
 6. kitart a nyelvtanítás további fejlesztésének szükségessége mellett, például az egész életen át tartó tanulás program COMENIUS szakaszának keretében; elismeri továbbá, hogy egyes tagállamokban, különösen az angol anyanyelvűek számára nehéz elegendő érdeklődést és motivációt fenntartani más európai nyelvek elsajátítása és ezáltal a kölcsönös megértés és empátia mértékének Európa-szerte történő erősítése iránt; ezzel összefüggésben különösen fontos a szomszédos népek nyelveinek elsajátítása;
 7. javasolja, hogy a tagállamok segítsék a többnyelvűség terjesztését a ma oktatott nyelveknél szélesebb körű nyelvtanításra vonatkozó politika révén, illetve azáltal, hogy az iskolai programjaikban igen korai életkorban elkezdik legalább két idegen nyelv oktatását;

8. javasolja annak elemzését, hogy a lisszaboni menetrend mostanáig hol vallott kudarcot az e tárgyban kitűzött eredmények elérése terén, továbbá egy olyan intézkedéslista elkészítését, amelynek tagállami kormányok általi végrehajtását a megállapodás szerinti gazdasági fejlődés elérése érdekében elengedhetetlennek ítélik;
9. ajánlja a nyelvoktatás és az európai tartalom oktatásba való beépítése tekintetében bevált gyakorlatok valamennyi tagállam közötti cseréjét annak biztosítására, hogy a jelenlegi kezdeményezéseket – a 2004 előttiakat is beleértve – az összes EU-tagállamban terjesszék;
10. javasolja, hogy a legutóbbi EU-bővítés sikere biztosításának fontos vonatkozásaként szervezzenek megfelelő információ-, projekt-, hallgató- és tanárcseréket a tíz új és a tizenöt régebbi tagállam között;
11. felszólítja a Tanácsot, hogy az oktatás európai dimenziójának erősítése érdekében mérlegelje azt, hogy az olyan hasznos és fontos oktatási források, mint az „European Schoolnet”, a tanulási együttműködés és innováció, illetve az olyan eszközök, mint az „Európa az iskolában” igényelnek-e további forrásokból támogatást, és hogy a tanárok elégséges iránymutatást kaptak-e a fontos információkhoz való hozzáférésről;
12. javasolja olyan tanárképző kurzusok támogatását, amelyek biztosítják a hallgatók számára az európai kérdések szükséges szintű megértését, hogy a nemzeti és a helyi ismeretek oktatását kiegészíthessék az európai dimenzióval;
13. hangsúlyozza, hogy az európai dimenzió kiegészíti a nemzeti tartalmat, de nem helyettesíti és nem is szorítja ki azt;
14. hangsúlyozza a meglévő dokumentumok, különösen az Eurydice 1996-os, nem teljes tematikus bibliográfiája aktualizálásának szükségességét;
15. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak és a tagállamoknak.

INDOKOLÁS

Az Európai Unió és az Európa Tanács egyre nagyobb mértékben hivatkozik az európai dimenzióra az oktatásban egyes oktatási politikái és kezdeményezései tekintetében, elsősorban azzal a céllal, hogy a fiatalokban megerősítse az európaiság érzését, és egyértelművé tegye számukra az európai civilizáció értékét.

Az európai dimenzió az oktatásban ma széles körű támogatást élvez, így sok és sokféle forrás áll rendelkezésre. Ez leginkább olyan tantárgyaknál egyértelmű, mint a történelem, a földrajz, a humán tudományok, a közgazdaságtan és az idegen nyelvek.

Európa-szerte különféle állásfoglalásokat fogadnak vagy fogadtak el helyi, nemzeti és nemzetközi kezdeményezések részeként az oktatásban az európai dimenzió koncepciójának elősegítésére.

Még fontosabb, hogy a nyelvi szempont alapvető e koncepció megerősítésében, amint azt a Bizottság „Új keretstratégia a többnyelvűség ösztönzésére” című közleménye

(COM(2005)0596) is mutatja. Az idegennyelvtudásnak e tekintetben az európai dimenzió oktatásban betöltött szerepe legláthatóbb és legelőrehaladottabb példájának kell lennie.

A kihívás így az, hogy olyan kezdeményezések szülessenek, amelyekkel ez az információ olyan módon használható fel és állítható össze, hogy minden gyermek számára Európa valamennyi iskolájában elérhetővé váljon.

Szabályozási keret

A tagállamok által az oktatás terén folytatott munka támogatása és kiegészítése érdekében elfogadott kezdeményezések jogalapja az EK-Szerződés 149. cikke. Ez a cikk kifejezetten kimondja, hogy a különféle elfogadott kezdeményezések között az Európai Bizottságnak a jövőben – a tagállamok hatáskörének tiszteletben tartása mellett – hozzá kell járulnia a következőhöz: „az európai dimenzió fejlesztése az oktatásban, különösen a tagállamok nyelveinek oktatása és terjesztése útján”.

Maastricht óta egyéb intézkedések is megerősítették az európai dimenzió szerepét, ilyen volt a COMENIUS, melynek célja az oktatás minőségének javítása és az európai dimenzió megerősítése az oktatásban, különösen az iskolák közötti transznacionális együttműködés ösztönzése, illetve a LINGUA révén.

Az európai dimenzió a mai oktatásban

Tagállami kezdeményezések

Az egyes tagállamokban rendelkezésre álló információk mind tartalmukat, mind minőségüket illetően eltérnek. Míg egyes országok számos illusztrációval és magyarázattal élnek, mások éppen csak érintik az európai dimenzió kérdését oktatási rendszerükben. Az Eurydice hálózathoz tartozó csapat által 1996-ban közzétett, nem teljes tematikus bibliográfia kiinduló áttekintést ad azokról az Európa-szerte elindított pedagógiai kezdeményezésekről, melyek célja az európai megközelítés előmozdítása az iskolákban.

Európa sok évtizede és különösen az Európai Közösség létrejötte óta egyre jelentősebb szerepet kap a nemzeti tantervekben. Egyes országokban – például Ausztriában, Portugáliában, Spanyolországban vagy Szlovéniában – az európai dimenzió jól beágyazódott az ország oktatási rendszerébe, és gyakran kötelező vagy alapkövetelmény.

Belgiumban és Hollandiában az oktatási szervek gyakran külön dokumentumokat készítenek a tanárok, a hallgatók vagy a nagyközönség számára az oktatás fokozódó nemzetközivé válásával, illetve az idegen nyelvek tanulásából és az iskolai cseréből adódó előnyökkel kapcsolatos tudatosság fokozása érdekében. Ugyanakkor e kiadványok egyes európai szintű döntésekről és ezeknek az iskolai tárgyakat érintő következményeiről is tájékoztatják a polgárokat.

Portugáliában még hivatalosabb kontextusban a nemzeti támogató csoportok által 1989-ben elindított általános, az oktatás európai dimenziójára irányuló programban állították össze egy csomaggá az európai dimenzió oktatásban betöltött szerepének fokozására irányuló intézkedéseket.

A főbb európai kezdeményezések

Európai szinten kiterjedt kezdeményezések is elősegítették, hogy az európai dimenzió oktatásban való fenntartásának fontossága kellő hangsúlyt kapjon. E tekintetben a fő kezdeményezések az oktatást, a tanulást, az együttműködést és az innovációt segítő anyagok mellett eszközöket – például az eSchoolnet vagy a „European Treasury Browser” – is biztosító, többnyelvű oktatási portált is magában foglaló European Schoolnet, illetve a transznacionális, a tanárok, a tanulók és a hallgatók Európával kapcsolatos ismereteinek fokozását célul kitűző „Európa az iskolában”.

Az európai dimenzió a nemzeti iskolai tantervekben

A nemzeti iskolai tantervekben az európai dimenzióra való hivatkozás egyértelműen az egyedi struktúrák függvénye Európában. Mégis úgy tűnik, hogy az európai dimenzió három fő tantárgy biztosít jelentős szerepet az oktatásban: a földrajz, a történelem és az idegen nyelvek. Jelen van számos egyéb tárgyban is, például az állampolgári ismeretekben, a zenében vagy a művészetben.

Tananyag

Az oktatás tartalma és módszerei tagállamonként eltérnek. Egyes tanárok a számukra kiadott anyagokat használják, mások maguk választják meg segédanyagaikat. A felhasznált anyagok jelentős része előfizetés vagy a hatóságok általi terjesztés útján rendelkezésre álló szakfolyóiratokból és szaklapokból származik. A jövőben a felhasználóbarát és könnyen elérhető weboldalak is hasonló, egyre növekvő szerepet játszanak. Egyes tagállamokban – mint például Belgiumban – a nemzeti oktatásirányítók iránymutatások („vademecumok”) kiadásával biztosítják azt, hogy tanáraik tájékozottak és felkészültek legyenek az európai kiadványokkal vagy az európai dimenzió tanórákba vagy tantervekbe való beépítésének javítására szolgáló szempontokat ismertető szakfolyóiratok megjelenésével kapcsolatban. A hatóságok tankönyveket, brosúrákat, videoanyagokat vagy CD-ROM-okat tartalmazó külön csomagokat is készítenek és terjesztenek a tanárok és a diákok között. Máltán például az európai tanulmányokhoz egy „Európa keresése” című csomagot használnak. Vannak ilyen kezdeményezések, de hatásuk és hatékonyságuk az iskoláktól, ezek költségvetésétől és a rendelkezésre álló új információtechnológiától függ.

Az EU szerepe ezért e tekintetben jelentős.

Korlátok és akadályok

Az európai dimenzió koncepciója az oktatásban továbbra is eléggé körvonalazatlan, és egyértelműbben azonosíthatónak kell lennie, hogy konkrétan és eredményesen megvalósítható legyen az EU-tagállamok tananyagában. Bár az európai dimenzióra sok tanórát szánnak, ezek nem mindig érik el a kívánt eredményt.

Az európai dimenzió létfontosságú kérdéseket vet fel az európai tantervi rendszereket illetően: Hogyan ösztönözhetik a nemzeti iskolai tantervek a nemzeti és az európai ismereteket egyaránt? Hogyan egészítheti ki az EU a nemzeti iskolai tanterveket – tiszteletben tartva a tagállamok hatáskörét – különösen a tanárok rendelkezésére álló tananyagok javításával annak érdekében, hogy megerősítse az európai dimenzió koncepcióját? A tanárok előtt jelenleg álló egyes akadályok és nehézségek országonként eltérők, mások viszont a koordináció szükségességéhez kapcsolódnak. A tanárok sok országban nem mindig rendelkeznek a szükséges készségekkel, és néha a pénzügyi források is hiányosak. A fő akadályok között szerepel a kezdeményezések közötti koordináció hiánya, a láthatóság és hozzáférhetőség hiánya, továbbá az ilyen feladatok elvégzéséhez szükséges, nem megfelelő vagy alkalmatlan eszközök.

Javaslatok és ajánlott intézkedések

- *Az európai dimenzió feldolgozásának megkönnyítése az oktatásban, segítségnyújtás a tanárok számára abban, hogy eredményesen integrálhassák az európai dimenziót tanóráikba.*

- *Az európai kezdeményezések hatásának optimalizálása a kezdeményezések láthatóságának, egymást kiegészítő jellegének és összehangolásának a hiányosságok felismerése és megszüntetése érdekében történő fokozásával, valamint az európai dimenzió nemzeti tananyagokban történő megerősítését már korábban is elősegítő hagyományos oktatási források tökéletesítésével.*

- *Egyetemes hozzáférés az európai dimenzióra vonatkozó információhoz, optimális hozzáférést biztosítva mindenki – különösen a tanárok – számára az őket esetleg érintő információkhoz, és ösztönözve valamennyi tagállam között a bevált gyakorlatok cseréjét. Különösen fontos, hogy a kelet- és közép-európai kérdések megértése szerepeljen a 2004 előtti tagállamok nemzeti oktatási programjaiban, a háborút követő európai megosztottság évtizedei által okozott információhiány ellensúlyozása érdekében.*

ELJÁRÁS

Cím	Az iskolai tanterveknek az európai dimenzió beépítését célzó megfelelő támogató intézkedések biztosításával történő kiegészítésére irányuló kezdeményezések
Eljárás száma	2006/2041(INI)
Illetékes bizottság Az engedélyezés plenáris ülésen való bejelentésének dátuma	CULT 16.2.2006
Véleménynyilvánításra felkért bizottság(ok) A plenáris ülésen való bejelentés dátuma	
Nem nyilvánított véleményt A határozat dátuma	
Megerősített együttműködés A plenáris ülésen való bejelentés dátuma	
Előadó(k) A kijelölés dátuma	Christopher Beazley 3.10.2005
Korábbi előadó(k)	
Vizsgálat a bizottságban	20.6.2006 12.7.2006
Az elfogadás dátuma	28.8.2006
A zárószavazás eredménye	+ 24 - 1 0 0
A zárószavazáson jelen lévő képviselők	Maria Badia I Cutchet, Christopher Beazley, Ivo Belet, Guy Bono, Marie-Hélène Descamps, Věra Flasarová, Hanna Foltyn-Kubicka, Milan Gaľa, Claire Gibault, Lissy Gröner, Luis Herrero-Tejedor, Ruth Hieronymi, Manolis Mavrommatis, Ljudmila Novak, Nikolaos Sifunakis, Helga Trüpel, Henri Weber, Thomas Wise
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Rolf Berend, Emine Bozkurt, Ignasi Guardans Cambó, Hegyi Gyula, Erna Hennicot-Schoepges, Bogusław Sonik, Grażyna Staniszevska
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (178. cikk (2) bekezdés)	
A benyújtás dátuma	1.9.2006
Megjegyzések (csak egy nyelven állnak rendelkezésre)	